

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

u zaniklých i dosud existujících osad na Dražanské vrchovině poměrně časté, vzpomenout lze například Bystřec, Lhotu u Karolína, Neradice, či blízký Valdov (Černý 1992, obr. 17, 44 a 60; Doležel 1993, 83). Areály původních jednotlivých usedlostí byly indikovány zvláště na pravé straně potočního údolí okrsky organickými složkami intenzivněji zbarvených půd a zvlněným terénním reliéfem, ze základových konstrukcí vlastní zástavby mohlo pocházet několik větších kusů lomového kamene.

Povrchové sběry přinesly celkem 130 keramických zlomků, z toho 31 z okrajů, 27 z výdutí s dekorem a 15 z den. Početnější byly nálezy v jihozápadní polovině (107 fragmentů), méně četné na polovině protější (23 kusů). Hrnčina vcelku obvyklé typologické skladby (hrnky, hrnce, zásobnice, naběračka, mezi mladší keramikou i zvoncovitá poklice, džbán a miska) náleží z větší části na lokalitě nejstaršímu horizontu tuhové keramiky 13. století, počátky osídlení nebude zřejmě možné při absenci archaičtějších komponent položit dříve než do 3. čtvrtiny 13. věku. Poměrně hojná byla i keramika ze závěru 13. století s povrchovou hnědo-červenou oxidační vrstvou, morfologií i dekorem odpovídající nálezům z nedalekého Smilova hradiska (Nekuda - Reichertová 1968, 247-255). Zánikový horizont reprezentuje nemnoho zlomků zařaditelných do 1. poloviny 15. věku, další keramické fragmenty časného novověku se na místo dostaly druhotně, již po zániku vsi. Nálezové spektrum doplňuje úlomek snad opracovaného kusu horniny (žernov?).

Podle výsledků povrchového průzkumu patřil Maršín k početné skupině dvouřadých vsí Dražanské vrchoviny, lokovaných v pramenných částech drobných místních vodotečí většinou v otevřenějších náhorních polohách. Jak složení nálezů, tak písemné prameny napovídají, že šlo pravděpodobně o nepřiliš stabilní, již záhy retardující sídliště, k jehož zániku snad přispěla i blízkost vlastních Drahan, ve 14. století trhové osady pro horní část plumlovského panství (srov. např. Kuča 1996, 757-759). Zatímco v prvé písemné zprávě figuroval roku 1347 Maršín ve výčtu vsí plumlovského dominia, už roku 1384 byl označen pouze jako dvůr (*curia Marssin*), v letech 1466, 1480 a později se hovořilo již jen o pusté vsi (Černý 1992, 79-80). Plužinu zaniklého Maršína bylo pak možné do nedávného zcelení stopovat v severozápadní části dražanského katastru, svým úsekovým dělením se ostře odlišující od radiální záhumenicové plužiny samotných Drahan.

Jiří Doležel, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Černý, E. 1992: Výsledky výzkumu zaniklých středověkých osad a jejich plužin. Historicko-geografická studie v regionu Dražanské vrchoviny. Brno.

Doležel, J. 1993: Lokalizace a průzkum tří zaniklých středověkých vsí v povodí Svitavy a Svatky (okr. Blansko, Brno-venkov), Přehled výzkumů 1991, 82-85.

Kuča, K. 1996: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. I. A – G. Praha.

Nekuda, V. – Reichertová, K. 1968: Středověká keramika v Čechách a na Moravě. Brno.

Resumé:

Drahany (Bez. Prostějov). Feldflur „Maršény“. Mittelalterliche Dorfwüstung Maršín. Oberflächenuntersuchung.

DRAHANY (okr. Prostějov)

Lesní trať „U Baldova žlíbku“. Zaniklá středověká ves Valdov. Povrchový průzkum.

Na známé lokalitě, situované 1,9 km jihovýchodně od Drahan (viz Černý 1992, 80-82), byly při informativní návštěvě 22. dubna 1997 sebrány 4 keramické fragmenty ve střední

části levé, severovýchodní řady usedlostí (Základní mapa ČR 1 : 10 000, list 24-23-19 z roku 1991: okolí bodu 411 mm od Z a 263 mm od J okrajové sekční čáry, okolo 600 m n. m.). Zlomky z okraje hrnce a z nezdobených výdutí dalších nádob lze zařadit do 14. století.

Jiří Doležel, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Černý, E. 1992: Výsledky výzkumu zaniklých středověkých osad a jejich plužin. Historicko-geografická studie v regionu Dražanské vrchoviny. Brno.

Resumé:

Dražany (Bez. Prostějov). Waldflur „U Baldova žlíbku“. Mittelalterliche Dorfwüstung Valdov. Oberflächenuntersuchung.

DRAHLŮV (okr. Olomouc)

Intravilán. Sídliště objekty. Mladší doba bronzová, halštatské období, novověk. Záchraný výzkum.

Při záchraném archeologickém výzkumu na stavbě ÚPS byly zachyceny novověké objekty (viz bronz - Drahlův).

Tomáš Berkovec, ÚAPP Olomouc

Resumé:

Dražlov (Bez. Olomouc). Intravilan der Gemeinde. Siedlung. Jüngerbronzezeit, Hallstattzeit, Neuzeit. Rettungsgrabung.

HNOJICE (okr. Olomouc)

Intravilán obce - návěs. Sídliště. Mladší doba bronzová, středověk, novověk. Záchraný výzkum.

V srpnu 1998 byl proveden záchraný archeologický výzkum při plynofikaci obce. V rýhách pro plynovodní potrubí na návěsi nedaleko kostela byly zdokumentovány, ovzorkovány a zaměřeny 2 profily o celkové délce 12 m s pravěkým až novověkým souvrstvím a 6 archeologickými objekty. Tři z nich můžeme datovat do středověku (14.-15. stol.) a jeden do novověku. Poměrně intenzivní středověké osídlení zde dokládá také až 0,40 m mocná kulturní vrstva, v jejíž spodních partiích byly také keramické zlomky ze 13. stol.

Petr Višula - Arkadiusz Tajer, ÚAPP Olomouc

Resumé:

Hnojice (Bez. Olomouc). Intravilan der Gemeinde-Dorfplatz. Siedlung. Jungbronzezeit, Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

HORKA NAD MORAVOU (okr. Olomouc)

Intravilán obce - ul. 1. máje a ul. P. Bezruče. Sídliště. Pozdní doba bronzová, halštatské období, středověk. Záchraný výzkum.

V únoru a březnu 1998 při rekonstrukci kanalizační sítě a při pokládání dálkového optického kabelu v intravilánu obce bylo na profilech výkopů zdokumentováno, ovzorkováno a zaměřeno celkem 22 archeologických objektů. Devatenáct z nich patřilo slezské a platěnické fázi kultury lužických popelnicových polí a tři byly středověké ze 13. a 14.-15. stol. Za pozornost stojí zejména nejmladší z objektů. Jeho poměrně složitě zvrstvený zásyp obsahoval